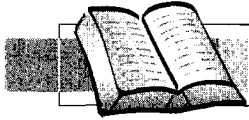

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Petrus uit de slaap opgewekt

“Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen”.

(Handelingen 12:7c)

Gods Kerk is door alle eeuwen heen een verdrukte Kerk geweest en ze zal het blijven. In- en uitwendige druk is haar deel. Als er inwendige verdrukking is, kan er echter uitwendig wel voorspoed zijn. Omgekeerd, bij uitwendige druk kan er inwendige troost zijn. Dat heeft Petrus ervaren toen hij in de gevangenis bewaard werd om na het Paasfeest voor het volk te worden voorgebracht. Hij werd door Herodes goed bewaard in de ketenen tussen twee krijgsknechten. Een dubbele wacht moest zijn ontvluchting verhinderen. De Satan had dus zijn maatregelen goed genomen. De mond van Petrus moest voorgoed tot zwijgen worden gebracht. De Heere had Petrus als middel gebruikt om het rijk van de satan grote afbreuk te doen. Denk slechts aan de Pinksterdag. Doch Petrus werd niet alleen door de satan bewaard, maar ook door de Heere, zijn grote Zender.

Wat is nu een nietig menskind voor God? Wat betekenen gevangensmuren, ijzer en staal voor de grote Wachter Israëls? Van Hem staat in Psalm 146: “De Heere maakt de gevangenen los.” Dat geldt voor geestelijke en lichamelijke gevangenen. Er waren drie dingen die Herodes en de satan niet verhinderen konden: Het eerste was het gebed van de gemeente. Dat drong door alles heen en klom op naar de hemel. Het werd gehoord in de hemel, het werd verhoord vanuit de

hemel. Het tweede was de gerustheid van Petrus. Hij sliep diezelfde nacht tussen twee krijgsknechten als een gebondene en toch losgemaakte. De slaap van Petrus was niet als van een dode en dodelijke geruste zondaar. Hij sliep ook niet als Jona die weggevlucht was van zijn Zender of als de wijze maagden bij het vertoeven van de Bruidegom. Petrus zat in de gevangenis en sliep, want hij zat niet door eigen schuld in de boeien, maar om het getuigenis van Jezus. De banden waren voor Petrus geen gevangenis. Hij kon zeggen met David: ‘Ik lag en sliep gerust. Van ‘s Heeren trouw bewust. Tot ik verfrist ontwaakte. Want God was aan mijn zij en ondersteunde mij. In het leed dat mij genaakte.’ Petrus kon het aan de Heere overgeven. Wat de Heere deed, was goed. Hij kon de ketenen niet losmaken. Daarbij wist hij niet of dit ooit gebeuren zou. Doch hij kon dat aan de Heere overlaten. Al zijn zaken kon hij geven in de hand des Heeren. Hij verwachtte niet dat hij nog bevrijd zou worden. Het was immers de laatste nacht. Toen hij bevrijd was, moest hij eerst tot zichzelf komen. Hij meende dat hij een gezicht zag. Het derde wat Herodes en de satan niet verhinderen konden, was dat een engel des Heeren binnen de gevangenis kwam en Petrus uit zijn slaap wekte en tevens de vijanden liet slapen. Gods heerlijkheid dringt door alles heen

en Zijn engelen worden uitgezonden als gewillige boodschappers, maar ook als verlossers van verdrukte Sionieten. Petrus werd opgewekt van buitenaf. Hij moest wel wakker worden, want de engel hield aan. Hij was tot bevrijding van Petrus uitgezonden en hij ging niet terug voordat het gebeurd was. De Heere doet geen half werk. Hoort het woord dat de engel spreekt: “Sta haastelijk op”. De engel zei dat niet omdat hij bang was dat de bevrijding zou mislukken, nee, want dan zou een onmacht in God geweest zijn. De engel zei dat, omdat het de laatste nacht was. Er was dus geen tijd te verliezen. Sta haastelijk op, dat zegt de Heere tot de zondaar, die Hij opwekt uit de geestelijke dood. Dan vallen de ketenen af en moet de satan zijn prooi loslaten. Voor de ontwaakte zondaar uit de doodstaat is er geen tijd te verliezen. Het kan geen uitstel lijden, het gaat op een eeuwigheid aan. De dood is ons voor ogen, de bloedwreker op de hielen en de vlucht is naar de vrijstad. Sta haastelijk op, dat spreekt de Heere tot Zijn slapend volk. De Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet. Petrus’ bevrijding uit de gevangenis

Inhoud

Meditatie:	
Petrus uit de slaap opgewekt . . .	1
Nieuw ?	2
Bijbelstudie	
Het verbond vernieuwd (2)	4
Ds. J. Karels met emeritaat	5
Dienaar van het woord	
Een portret van ds. I. Kievit . . .	6
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.
*****

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.
*****

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.
*****

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.
*****

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

is geen vlucht. Nee, hij moet zich omgorden, zijn schoenzolen aanbinden en zijn mantel omwerpen. Hij wordt er liefelijk uit gelaten. Hij gaat er ook niet uit met de ketenen aan de handen, maar vrij. Hij moest en mocht volgen. Hij had maar achteraan te komen, door de eerste en tweede wacht. Het was een wonderlijk volgen, alles ging vanzelf, ook de opening der deuren, want het was Gods werk. Terug in de gevangenis was onmogelijk, want de Heere ging voor door middel van de engel. De Heere is grotelijks geducht in de raad der heiligen, maar ook tot nederwerping van de vijanden. Hij is het die gevangenen uit de boeien redt. Maar die verlaters van Zijn wet, doet in het dorre wonen. De Heere redt nog zo Zijn gevangenen, al is het dan niet uit een aardse gevangenis, toch wel uit de geestelijke gevangenis. Dan zijn zij gelijk degenen die droomden. Hij wendt de gevangenis als waterstromen uit het zuiden. Wat in deze geschiedenis ook zo opvalt, is dat de Heere het zo ordelijk doet. Niet zonder het passeren van de wachten. Dus niet zomaar onmiddellijk op de straat. Petrus werd er niet slapend uitgedragen, hij moest wakker zijn en lopen. Hij kon zeggen hoe hij er uit gekomen was en ook de weg die gegaan was. Het zal hem later tot grote troost, blijdschap en verwondering zijn geweest. Al Gods kinderen weten uit welke grote nood en dood de Heere ze ver-

lost heeft en door welke weg. Door het onmogelijke en afgesnedene heen gaat de Heere Zichzelf verheerlijken. Alle roem is van de zijde van de mens uitgesloten.

Toch moeten we op nog iets letten en dat is: de gemeenschap der heiligen. Het bidden der gemeente was Petrus onbekend. Toch zal het gebed der gemeente ook mede oorzaak geweest zijn van Petrus' stille berusting. En de gemeente was nog aan het bidden toen Petrus al opgewekt was en bevrijd. De gemeente dacht dat het hopeloos was, dat blijkt uit haar verwondering. De Heere liet het eerst vastlopen en toen stond Hij op. De Heere had ook geen twee nachten nodig tot verlossing van Petrus. De Heere deed het zo dat Hij er de eer van kreeg en de gemeente een nul zette onder haar gebed. Hier werd het waar: "Dit is van de Heere geschied en het is wonderlijk in onze ogen". Hun bidden werd danken, loven en prijzen, zodat Psalm 75 in vervulling ging: "Dies vertelt men in ons land. Al de wonderen Uwer hand". Petrus vertrok nadat hij Gods wonderlijke weg verhaald had, naar een andere plaats.

De Heere moge de boeien van satan losmaken van degenen die nog gerust voortleven op de wereld en Hij verbreke in de harten van Zijn volk gedurig de banden, opdat ze de vrijheid in Christus mogen ervaren.

Wijlen Ds. A. Hoogerland

Nieuw?

Een vraag

Iemand stelde mij een vraag over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Moeten we hierbij denken aan een andere hemel en een andere aarde, of zullen Gods kinderen straks mogen leven op deze zelfde aarde waarop wij nu leven? De vraagsteller kon zich dat laatste eigenlijk niet goed indenken. Hij meende dat God een geheel nieuwe planeet zou scheppen, geheel anders dan deze om de zonde vervloekte planeet waarop wij nu leven. Zo staat het toch ook in Openbaring 21: 'En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde'? En staat er niet voor alle

duidelijkheid nog bij: 'Want de eerste hemel en de eerste aarde was *voorbijgegaan*'?

Nieuw of vernieuwd

We willen voor een antwoord op deze vraag eerst eens te rade gaan bij de exegese, en vervolgens bij de dogmatiek. Eerst een opmerking over de exegese. Het is van belang eraan te denken dat de Griekse taal verschillende woorden heeft om ons woord 'nieuw' weer te geven. Het woord nieuw is namelijk niet eenduidig. Als wij zeggen dat wij een nieuwe jas kopen, dan bedoelen we: een andere jas. Die nieuwe jas heeft

geen enkele relatie tot de oude. Maar als we zeggen dat er uit een rups een vlinder komt, dan is die vlinder in zekere zin een nieuw schepsel. Zij ziet er totaal anders uit dan de rups. En toch is er geen sprake van een ánder dier. Er is wezens-eenheid, er is een wezenlijk verband met het 'oude'. Het is hetzelfde insect, alleen met geheel andere hoedanigheden. Het Griekse woord dat wij voor een nieuwe jas zouden gebruiken, luidt *neos*. Het betekent over het algemeen nieuw, in de betekenis van: een ander. Het wordt ook wel in de zin van 'jong' gebruikt. Maar voor de vlinder zou een Griek het woord *kainos* gebruiken. Dat betekent óók nieuw, maar meer wat de hoedanigheden betreft. We moeten er nu op letten dat de Griekse grondtekst van het Nieuwe Testament het woord *kainos* gebruikt wanneer zij spreekt over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Hier ligt een aanwijzing in dat wij niet moeten denken aan een gehele andere schepping, maar aan dezelfde schepping, alleen met geheel andere en nieuwe hoedanigheden. Wel nieuw, maar dan in de zin van *vernieuwd*. Wie meer over deze dingen wil lezen, kan terecht bij de mooie verklaring van de laatste bijbelboek door dr. W. Hendriksen, *Visioenen der voleinding* (Kampen 1988, blz. 199) en het grotendeels daarop gegronde boek van ds. E. van Meer, *De Alpha en de Omega* (Haastrecht 1961, blz. 519). Dit wat de exegese betreft.

De dogmatiek

Dan de dogmatiek. We geven hier een stukje weer uit de *Gereformeerde Dogmatiek* van ds. G.H. Kersten. We lezen in deel II, waar het gaat over de vernieuwde schepping: 'En toch zullen hemel en aarde niet vernietigd worden. De Socinianen en Remonstranten leerden de vernietiging der wereld. Sommigen onder de Gereformeerde theologen, als Beza, Rivetus, Junius en vele Lutherse godgeleerden oordeelden dat de Schrift meer grond geeft voor de gedachte van een vernietiging dan een vernieuwing; maar Calvijn sprak zich in zijn verklaring van 2 Petri 3:10 in andere zin uit en het gevoelen der Gereformeerden is dan ook algemeen dat God de tegenwoordige wereld niet vernietigen en een

geheel nieuwe scheppen zal, maar dat hemel en aarde in hun wezen blijven, doch in hoedanigheden alleen veranderd zullen worden...' (blz. 346).

Onze lichamen

Heel terecht hebben velen gewezen op de overeenkomst met onze *lichamen*. Die zullen ook 'vergaan'. Soms in zulk een mate dat er vrijwel niets van overblijft. Denk maar aan mensen die verdronken zijn en door roofvissen opgegeten. Die vissen zijn weer door andere vissen verslonden... enzovoort. Toch zullen wij allen eenmaal verrijzen met dezelfde lichamen als waarin wij hebben geleefd! Job heeft zich niet vergist, toen hij zijn geloofstaal liet horen op de ashoop: 'En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik *uit mijn vlees* God aanschouwen, Dewelke ik voor mij aanschouwen zal en *mijn ogen* zien zullen en niet een vreemde!' Heel terecht wijst ds. Kersten erop dat een andere opstanding dan met onze eigen lichamen niet mogelijk is om vier redenen: 1. Gods rechtvaardigheid vordert het: de zonde moet worden gestraft in de ziel en in het lichaam waarin zij is bedreven en daarom moeten de goddelozen hetzelfde lichaam terug ontvangen waarin zij hebben geleefd; 2. Christus heeft zowel de zielen als de lichamen van zijn uitverkorenen, waarin zij op aarde hebben geleefd, met Zijn bloed gekocht; 3. als niet dezelfde lichamen werden opgewekt, zou er op de jongste dag geen opstanding des vleses plaatsvinden, maar een nieuwe schepping; 4. als er een nieuwe schepping zou geschieden, zouden de aarde en de zee hun doden niet geven en dit wordt toch nadrukkelijk in Gods Woord gezegd (*Gereformeerde Dogmatiek*, Utrecht 1966, deel II, blz. 324).

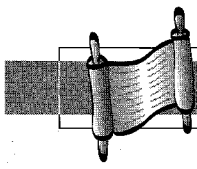
Kort samengevat: wanneer Gods Woord zegt dat wij een nieuw lichaam zullen ontvangen en dat er straks een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zullen zijn, betekent dat niet dat wij wezenlijk ándere lichamen zullen hebben en dat er een ándere schepping zal worden tot stand gebracht, maar dat wij dezelfde lichamen zullen hebben

als waarmee wij hier op aarde hebben geleefd, waarmee wij hebben gezondigd – en waarin Gods kinderen zijn wedergeboren en uit de dood overgebracht tot het leven. Wat onze lichamen betreft, zal het wél zo zijn dat er een ontzaglijk onderscheid zal zijn tussen degenen die onherboren stierven en Gods kinderen. Niet voor niets spreekt de profeet Daniël van een ontwaken 'ten eeuwigten leven', en 'tot vermaadheden en tot eeuwige afgrijzing' (12:2).

Newton

Deze dingen blijven een ontzaglijk geheimenis, dat alleen door het geloof kan worden aanvaard en aanbeden. Dit doet me denken aan wat ik eens las van de grote christen-natuurkundige Isaac Newton, die leefde van 1642 tot 1725. Tussen haakjes: we moeten de natuurwetenschapper Isaac Newton niet verwarren met de predikant en dichter John Newton, die in zijn eertijds slavenhandelaar was geweest en die werd geboren in het jaar waarin Isaac Newton stierf. Newton, de natuurwetenschapper, kreeg eens bezoek van een atheïst, die hem de vraag stelde hoe hij als man van wetenschap toch ooit kon geloven in een bizar leerstuk als de wederopstanding des vleses. Enigszins spottend vroeg zijn bezoeker hoe hij, die toch als een gewetensvol geleerde bekend stond en wist wat er van het menselijk lichaam overblijft na de dood, in ernst kon volhouden dat hij geloofde dat het stof van zoveel miljarden lichamen weer bij elkaar kan worden gebracht. Newton zei niets, maar nam zijn gast mee naar een bak met ijzervijlsel, dat tussen houtsnippers en andere rommel lag verspreid. Hij nam een sterke magneet en hield deze boven de bak. In een enkel ogenblik vloog het ijzervijlsel de bak uit en kleefde vast aan de magneet. Newton keek zijn bezoeker eens aan en vroeg alleen maar: 'Wat dood ijzer kan, zou de levende God dat niet kunnen?'

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Het verbond vernieuwd

Nehemia 9 en 10

(2)

Groot van weldadigheid

Zo beledet het volk op die vierentwintigste van die zevende maand de zonde en schuld voor de Heere. Het werd een vastendag, een boetedag. Het Evangelie predikt dat het voor wenende zondaren bij de Heere zo meevalt. Maar had het volk de Heere dan niet verlaten? Had het volk het verbond dan niet veracht? Kon het volk dan zomaar opnieuw met de Heere beginnen? Had Israël dan niet schandelijk Gods Wet geschonden? Het wonder van genade is dat de Heere getrouw en barmhartig blijft voor een ontrouw en schuldig zondaarsvolk. Daarop mocht het volk daar in Jeruzalem hopen. Een *kern-tekst* uit het negende hoofdstuk is het zeventiende vers. Een vers om eens goed te overdenken: 'En zij hebben geweigerd te horen, en niet gedacht aan Uw wonderen, die Gij bij hen gedaan hadt, en hebben hun nek verhard, en in hun wederspanningheid een hoofd gesteld, om weder te keren tot hun dienstbaarheid. Doch Gij, een God van vergevingen, genadig en barmhartig, lankmoedig, en groot van weldadigheid, hebt hen evenwel niet verlaten.' In dit indrukwekkende vers leest u hoe onverbeterlijk het volk was in hun opstand tegen God en hoe onveranderlijk de Heere was in Zijn wonderlijke trouw en goedheid. Van dat wonder zullen alle verlost en eeuwig zingen.

Een indrukwekkend gebed

We lezen hier dan ook een indrukwekkend gebed, dat de levieten deden namens het volk. Het gebed begint met Gods lof, want de levieten zeiden: 'Staat op, looft de HEERE, uw God, van eeuwigheid tot in eeuwigheid; en men love de Naam Uwer heerlijkheid, die verhoogd is boven alle lof en prijs' (vers 5b). Het gaat immers om de eer des Heeren. Dat ligt ook op de bodem van elk hart, dat de Heere vreest. Als u dit

indrukwekkende gebed leest, dan leest u hier steeds weer het woordje 'Gij'. Het staat er keer op keer. Bidden is immers spreken tot God, het is een Hem aanspreken, een Hem toespreken, een zich geheel voor Hem uitspreken. En dan is de Heere geen 'Het', geen 'Hij', maar in het gebed is Hij een 'Gij'. In het gebed spreekt de persoon van die schuldige mens tot een andere Persoon, tot de Persoon van de Heilige en Majesteitelijke. Dat is die 'Gij'. Zouden we daar in ons bidden niet altijd een diepe indruk van moeten hebben?

De levieten noemde in dit gebed Gods grote daden. Zien wij die nog in ons bidden? Zij spraken in hun gebed uit, dat Israël alles aan de Heere te danken had. De *grondtoon* van dit gebed was niet anders dan het 'Gij hebt het gedaan'. Is dat ook niet de grondtoon van het geestelijke leven? Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan!

In dit gebed werd de Heere groot gemaakt. De levieten loofden Hem in hun gebed als Degene, Die alles geschapen heeft, de hemel, de aarde en de zee. Zij prezen Hem als de Almachtige en de Eeuwige, Die Zijn verbond met Abraham had opgericht. Maar zij maakten de Heere ook groot als Degene, Die dacht aan Zijn verbond, toen Hij Israël verlostte uit Egypte. Die trouwe Verbondsgod leidde door de Rode Zee. Tijdens de doortocht door de woestijn was er de wolkkolom en de vuurkolom. De levieten spraken ervan, hoe de Heere Zijn wetten gegeven had bij de Sinai: 'Gij hebt hun gegeven rechtmatige rechten, en getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden' (vers 13b). Zo loofden zij in hun gebed de Heere vanwege zoveel zorg, door Hem aan Israël bewezen.

Zoveel ontrouw tegenover zoveel trouw

En wie was het volk tegenover de

Heere? Namens het volk mochten de levieten het hartelijk belijden: 'Maar zij en onze vaders hebben trotselijk gehandeld, en zij hebben hun nek verhard, en niet gehoord naar Uw geboden' (vers 16). En toch bleef God trouw aan Zijn verbond. Denk maar weer aan die kerntekst uit vers 17, waar de levieten Gods trouw beleden tegenover alle ontrouw van het volk. Zoveel vergevingen, zoveel genade, zoveel barmhartigheden, zoveel lankmoedigheid en weldadigheid, tegenover zoveel schuld. Dat staat altijd weer tegenover elkaar en dat maakt altijd weer het wonder uit. De levieten spraken het uit in hun gebed, hoe de Heere het volk, ondanks al die ontrouw, gebracht had in Kanaän, hoe Hij alle vijandige volken verdreven had en Zijn volk rust gegeven had. Maar het was met het volk niet beter gegaan. In hun gebed spraken de levieten over nieuwe zonden, door het volk bedreven nadat zij in Kanaän waren gekomen: 'Maar zij zijn wederspanning geworden, en hebben tegen U gerebelleerd, en Uw Wet achter hun rug geworpen, en Uw profeten gedood, die tegen hen betuigden, om hen te doen wederkeren tot U; also hebben zij grote lasteren gedaan' (vers 26).

Alleen om wille van de komende Christus

Ondanks alle hardnekkigheid van Israël bleef de Heere Zijn volk trouw. Waarom? Alleen omwille van de komende Christus, Die eens uit dat volk zou voortkomen. Alleen om Christus' wil kan de Heere Zijn trouw bewijzen. De geschiedenis van Israël – het komt zo duidelijk uit in dit indrukwekkende gebed – wordt getekend door *twee woorden*, de woorden zonde en genade. Is het zo niet in de levensgeschiedenis van allen, die de Heere vrezen? Ze maken het niet beter dan Israël het maakte. Hoe vaak hebben Gods kinderen beterschap beloofd, maar wat is ervan terechtgekomen? Gods volk blijft in zichzelf een hardleers en onverbeterlijk volk. Hoe onbegrijpelijk groot is dan Gods genade en Zijn onwankelbare trouw. In de verzen 23 en 24 lezen we tweemaal het woordje "erfelijk". De Israëlieten mochten Kanaän erfelijk bezitten, zij hebben het erfelijk ingenomen, zo spraken de levieten daar in hun gebed. Juist dat woordje "erfelijk" onderstreept de genade Gods. Het was niet om

enige prestatie van het volk van Israël.

Alleen van die genade kon het volk het verwachten. Vanwege hun zonden was het oordeel gekomen, het oordeel van de ballingschap en de verwoesting van de tempel en de stad Jeruzalem. Nu was een gedeelte van het volk wel weer teruggekeerd, nu waren onder Nehemia de muren van Jeruzalem wel hersteld, maar er was nog zoveel van het oordeel overgebleven. Daarom vluchtte het volk nu, tijdens deze boetedag, tot God,

wenend en vastend: 'Nu dan, o onze God, Gij grote, Gij machtige, en Gij vreselijke God, Die het verbond en de weldadigheid houdt; laat voor Uw Aangezicht niet gering zijn al de moeite, die ons getroffen heeft' (vers 32a). Ze deden dus een beroep op Gods barmhartigheid en op Zijn verbondstrouw. Dat is toch het enige waarop een schuldverslagen zondaar hopen kan?

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld.

Het onderwijs van Matthew Henry

Ds. J. Karels (67) met emeritaat

Een lang kruis is een zwaar kruis. Ds. J. Karels moet vaak aan deze woorden van Matthew Henry denken. 'Toen we 25 jaar getrouwd waren, hadden we eigenlijk geen kruis gekend. In de twintig jaar die daarop gevolgd zijn, was het kruis er altijd. Tot vandaag toe. Het heeft ons leven en m'n ambtelijke bediening gestempeld. Maar de Heere heeft al die tijd kracht gegeven om staande te blijven.'

Ds. Karels hoopt maandag afscheid te preken van zijn gemeente Middelharnis. Met ingang van volgende week is hij, Deo Volente, emeritus predikant. En dat terwijl hij met 67 jaar voor het begrip van velen niet eens zo oud is. 'Voor velen is het moeilijk te begrijpen waarom het emeritaat onvermijdelijk was. Daar zijn zaken die zo strikt persoonlijk liggen dat ze onbespreekbaar zijn. Gelukkig ligt de oorzaak niet in de ambtelijke werkzaamheden. Dat kan ik vrijmoedig zeggen. Ik heb een plaatsje gekregen in Gods wijngaard; al die jaren hebben we veel liefde ontvangen vanuit de gemeenten en zelfs kreeg ik een plaats in het curatorium.'

Gezelschappen

Als de Flakkeese predikant terugziet op zijn jonge jaren, komen de gezelschappen van Gods volk nogal eens in de herinnering. Dat sommigen weinig goede woorden over hebben voor de taal van die gezelschappen, begrijpt ds. Karels niet. 'Ik heb daar geïnteresseerd volk horen spreken. Als

een ongelukkige jongen zat ik erbij en was zo blij dat ik mocht komen. Ze stuurden me niet weg.' Als de predikant uit Middelharnis spreekt over de gezelschappen, denkt hij aan de samenkomsten in het ouderlijk huis, maar vooral aan zijn schoonouders, waar Gods volk bijna wekelijks samenkwam. 'Mijn vrouw en ik hebben pas nog de namen genoemd van kinderen Gods die met een Drie-enig God waren verzoend. Tijdens een gezelschap in onze verkeringstijd waren er vijf.'

Wat kenmerkte hen het meest? Daar hoeft ds. Karels niet lang over na te denken. 'Ootmoed. Verwondering.' De predikant geeft graag toe dat hij niet altijd zacht werd behandeld op de gezelschappen. 'Eens ging ik in de nood van mijn leven naar een gezelschap toe. Daar zaten een paar mensen die alles heel goed wisten. Aan het einde van de avond vroegen ze me wat ik er deed. Ik zweeg. Ze bleven maar bezig: je laat je gezinnetje achter, zeiden ze, dus moet er wat zijn. Toen heb ik verteld dat er in mij leefde wat er in het slot van Jesaja 3 staat: zij zal, lediggemaakt zijnde, op de aarde zitten. Nou, dat heb ik geweten. Van verschillende kanten sprongen ze op mijn nek: dan moest ik dit beleefd hebben en zou ik dat wel kennen. Maar dat kende ik helemaal niet en dus had ik voor mijn beurt gepraat. Ik ben er zeven jaar niet geweest. Toen had ik inmiddels zoveel butsen en deuken opgelopen dat ik er weer durfde komen. En ook had ik er een ambtelijke les geleerd: Hoe het niet moest.'

Snel naar huis

Ook als student aan de Theologische School kwam Karels tijdens zijn rondgang door de gemeenten regelmatig op gezelschappen. 'Over het algemeen bewaar ik daar goede herinneringen aan, hoewel je het geïnteresseerde volk uit mijn jonge jaren ging missen. Ds. De Gier zei eens op school: "Jongens, jullie treffen het niet; toen ik rondging was er nog veel geïnteresseerd volk." Maar als ik mijn rondgang door de gemeenten leg naast die van mijn broer (ds. W.J. Karels die in de jaren 1994-1996 proponeerde, red.) dan ben ik bevoorrecht. Al werden de oefeningen in het genadeleven meer gemist, je ontmoette toch mensen die duidelijk konden vertellen hoe God ze had stilgezet en die nader onderwijs hadden ontvangen. Dat kwam op je af.' Het aantal plaatsen waar op zondagavond na de kerkdienst gezelschap wordt gehouden is in de loop der jaren drastisch afgenomen. Er kunnen allerlei oorzaken voor zijn, maar, vraagt ds. Karels zich af, hebben we het zelf als predikanten ook niet in de hand gewerkt door op zondagavond zo snel mogelijk naar huis te gaan? Dan treedt er gemakkelijk een gewenning in de gemeenten op: er is toch geen gezelschap, laten we maar niet vragen of de dominee nog even blijft.

Hoewel het veel van een predikant vraagt, zou ds. Karels het houden van gezelschappen willen aanbevelen. 'Met voorwaarden. In mijn eerste gemeente, Werkendam, was er elke zondag gezelschap. Dat is niet vol te houden voor het gezin. En je hoort dan nogal eens hetzelfde. Als je het invoert, kun je het beste beginnen met de avondmaalszondagen. Goede leiding is onmisbaar. Ds. Van Dam zei eens: als je merkt dat iemand liever luistert, moet je zo iemand met rust laten. Juist het beginnende leven is zo schuchter. Als je daaraan trekt, durven ze niet meer terug te komen.'

Tweeërlei volk

Het is vooral de prediking van ds. M. Blok in Rotterdam-Centrum geweest die diepe indruk maakte op de jonge Karels. 'Hij maakte me jaloers. Onder zijn bediening hoorde ik voor het eerst bewust dat er tweeërlei volk is: een gelukkig volk en een ongelukkig volk. Bij dat laatste hoorde ik. Op een keer verklaar-

de ds. Blok het leven van Gods volk vanuit de tekst: "Doch mijn oog druipt tot God". Toen begreep ik het helemaal niet. Hij verklaarde mijn leven, maar ik behoorde in mijn waarneming helemaal niet tot dat volk. Ik was onbekeerd.'

'Als ik me niet vergis, is ds. Blok het middel geweest om me stil te zetten. Wat zag ik hoog tegen hem op. Toch wilde ik een keer met hem praten. Ik liep naar de pastorie en daar gaat de deur open. Ik schrok zo geweldig dat ik de dominee zag, dat ik achter een geparkeerde auto wegdook. Daarna durfde ik niet meer naar de pastorie te gaan. Kort voordat ds. Blok het beroep naar Rijssen aannam, liet hij een keer uit Psalm 119 zingen: "Haar stand blijft vast, al wiss'len haar tonelen". Ik schrok geweldig. Hij gaat weg, dacht ik. Maar dan kan ik nooit meer bekeerd worden. Wat was ik ongelukkig. Later viel er wat meer licht over zijn afscheid. Het werd voor mij tijd dat hij wegging, want onbewust had ik van hem een zaligmaker gemaakt.'

Standen

De taal van de gezelschappen en de prediking van ds. Blok hebben de prediking van ds. Karels gestempeld, zegt hij zelf. 'Dat er een onderscheid is tussen een ontsluiting in het Woord van de weg der zaligheid in een Ander en de openbaring van de Middelaar heb ik al die dertig jaar gepreekt. En dat Gods volk met een geopenbaarde Middelaar de dood in moet ook. Waarom komt daar toch kritiek op? Dit is toch naar de Schrift? Is de bekering van het oude volk niet waar geweest? Als we deze bevindelijke gangen niet meer preken, halen we de standen uit het genadeleven weg. Dat zou een grote verarming zijn.'

Als lid van het curatorium hoorde ds. Karels elk jaar ook proefpreken van studenten. 'Voor mezelf luister ik naar een aantal kernpunten. Is zalig worden het werk van een Drie-enig God? Wordt God op het hoogst verheerlijkt en de mens op het diepste vernederd? Wordt er gepreekt dat God Zijn Kerk zalig maakt met behoud van Zijn deugden? Wordt de Middelaar in een weg van recht noodzakelijk? Is de toepassing het werk van Gods Geest? Is zalig worden een wonder van genade? Komt de bevinding op uit de tekst? Worden de drie stukken gepreekt? Is

er een toeleidende weg tot Christus? Is er een bewogenheid met de onbekeerden?' Vanzelf, voegt ds. Karels eraan toe, moet je beseffen dat de student maar een half uur heeft. Dan kun je niet alles noemen.

Rijssen

In het najaar hoopt het echtpaar Karels te verhuizen naar een woning vlak bij de nieuwe kerk van Rijssen-West. De Reggestad is geen onbekend terrein voor de predikant. Hij diende zelf de gemeente van Rijssen-Zuid gedurende bijna acht jaren. In Rijssen wonen ook drie kinderen van het gezin Karels, een zoon is ouderling in West. Rijssen is ook de plaats waar een grote slag het gezin Karels trof: het verlies van hun dochter Arenda. 'Rijssen was hoogtepunt en een dieptepunt tegelijk. We hebben veel verdriet gehad, maar ook onderwerping. Anders was er beslist een wortel van bitterheid ingeslopen.'

'God heeft', zegt de predikant bedachtzaam, 'het kruis nodig geacht om me te louteren. Het is me tot troost geworden dat in Maleachi 3 staat: En Hij zal zitten, louterende en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal hen doorlouteren als goud en als

zilver. Ik ben wel eens verwonderd geweest dat daarvoor niet veel meer kruis nodig was. In Rijssen hebben we in de kerk wel eens gezongen: De HEER' wou mij wel hard kastijden, maar stortte mij niet in de dood. Dat laatste kon ik maar niet begrijpen. En ik begrijp het nog niet.'

Dit alles geeft, hoe kan het anders, een opzien tegen de verhuizing. 'En toch trekt Rijssen. Naast het graf van Arenda hebben we zelf een graf gekocht. Toen we daar eens bij stonden, werd ik erbij bepaald dat m'n graf al veel eerder gekocht was. Maar niet met geld. Toen ging het graf ook trekken.' De predikant is even stil. 'Er zijn tijden dat de zonde zo drukt. Als ik naar mijn graf gedragen zal worden, dan blijft er zo onnoemelijk veel goddeloosheid achter. Dat weet geen mens. Het wonder zal zijn als er iets van God bij was.'

Op zondagmorgen, vervolgt ds. Karels, lezen we altijd Psalm 92 aan tafel. 'Die psalm eindigt met de woorden: en in Hem is geen onrecht. Soms kijken mijn vrouw en ik elkaar aan en zeggen: hoor je, het staat er nog steeds. Dan kunnen we weer verder.'

Redactie

Dienaar van het Woord

Een portret van ds. I. Kievit (1887-1954)

'Niet weinigen prediken de wet en komen aan Christus nauwelijks toe. Daarom prediken zij ook de wet niet recht. Vele anderen spreken van Christus en het geloof, maar missen het fundament dezer bediening en worden zo verleiders van mensenzielen. Zij kennen noch Mozes, noch Christus... Ach, wat wordt er veel gepreekt en gesproken over Hem zonder Hem te zien. Hoe benauwend moest dit werken en hoe gemakkelijk valt het velen te dragen. Dat redeneren over Christus, terwijl Christus er niet in is, stompt af en drukt neer. Zij prediken Christus het best, die Hem zien in het geloof; zien in Zijn ambten, naturen en staten; gewaarworden, omdat Hij als een bundeltje mirre tussen de borsten vernacht.'

(ds. I. Kievit, Gereformeerd Weekblad, 30 januari 1937).

Persoon

Hierboven staat een citaat uit het werk van wijlen ds. I. Kievit. Hij leefde in de vorige eeuw en was predikant in de Nederlandse Hervormde kerk. Over deze predikant heeft de heer H. Hille onlangs een boek gepubliceerd, een zeer lezenswaardig boek. Het boek van Hille geeft een beeld van een belangrijk theoloog en prediker in bevindelijk-gereformeerde kring. Een boek dat onze aandacht waard is.

Ds. Kievit is in Zeeland (Oud-Vossemeer) geboren. Zijn ouders waren hervormd. Hij groeide op bij de oudvaders, die regelmatig thuis

werden gelezen. Reeds op heel jonge leeftijd had hij diepe indrukken van dood en eeuwigheid. Deze indrukken waren de reden dat hij voor predikant ging studeren aan de Universiteit van Utrecht. In de eerste jaren van zijn ambtelijke bediening behaagde het de Heere hem 'uit de duisternis van veel bekommernis te trekken tot het wonderbare licht van de Heere Jezus Christus'. Het was ergens in 1917 dat de 30 jarige predikant in de volkomen vrijheid en de heerlijkheid van de kinderen Gods werd gesteld. 'Terugziende op deze ure, zei ds. Kievit in later tijd menigmaal met vochtige ogen: Hij, Immanuel, kwam net op tijd, geen ogenblik te vroeg, noch te laat!' Christus werd zijn Zaligmaker. En van die Zaligmaker heeft hij rijk mogen prediken.

Predikant

Ds. Kievit had een groot verstand. Op de Universiteit studeerde hij bij bekende prof. dr. H. Visscher. Het was de bedoeling dat hij zou promoveren met een proefschrift over 'Cartesius en de gereformeerde theologie zijner dagen'. In 1915 brak hij deze studie echter plotseling af. Hij deed kerkelijk examen en is achtereenvolgens hervormd predikant geweest in Garderen, Benschop, Lunteren en Baarn. Als predikant kwam hij in Garderen tot de volle zekerheid des geloofs naar aanleiding van een dankdagpreek over de rijke dwaas (Luk. 12:20). Wat is het belangrijk dat predikers van het Evangelie ook zelf de kracht van het Evangelie kennen en dat ze ook zelf mogen mee eten van het "brood" dat ze de gemeente voorhouden! In Baarn heeft ds. Kievit gestaan van 1923 tot 1954. Vele jaren heeft hij dus het Evangelie van vrije genade in Baarn mogen prediken. In dit boek wordt beschreven welke vrucht de prediking heeft mogen dragen. Ontroerend is het leven en sterven van Jansje Zondag. Ook wordt beschreven hoe ds. Kievit nauw verbonden was met een zekere heer Plomp. Deze man woonde in de laatste tijd van zijn leven in Baarn. Hij was daarvoor in Rotterdam ouderling geweest van 1908-1917 bij ds. J. Fraanje en ds. G.H. Kersten. De prediking van ds. Kievit was doortrokken van Christus en Die gekruisigd. Dit boek laat zien dat die boodschap rijk gezegend is

geweest. Er waren in de hervormde gemeente van Baarn in die tijd, mede door de prediking van Kievit, verschillende vromen die de volle zekerheid des geloofs mochten kennen. 'Daar zaten ze bij elkaar: Jansje Zondag, juffrouw Versteeg, Van der Horst, Herenbrink, Plomp en nog enige anderen'. Wat is het voor Gods kerk toch belangrijk dat Christus op de juiste, bevindelijke wijze en in Zijn volle heilsbetekenis gepredikt wordt. Ds. Kievit heeft daar de vruchten van mogen ondervinden in zijn eigen leven, maar ook in het midden van de gemeente van Baarn. 'Meer dan eens' werd er iemand in de gemeente 'door Gods genade gerechtvaardigd'.

Hervormde kerk

Ds. Kievit was dienaar van het Woord in de Hervormde Kerk. Die kerk is hij altijd trouw gebleven. Hij was erin geboren en getogen. Eng kerkelijk dacht hij echter beslist niet: hij had ook in andere kerken goede contacten. Het boek laat ons wel iets zien van de zorgen en moeiten die het predikantschap in de Hervormde Kerk met zich meebrengt. In Baarn was de hervormd-gereformeerde richting een getolereerde minderheid. Dat gaf allerlei moeilijke situaties. Slechts eenmaal op een zondag mocht ds. Kievit voorgaan in de officiële Hervormde Kerk. Daarnaast werd er een vereniging 'Calvijn' opgericht en kwam men op zondag ook eenmaal samen in gebouw Calvijn. Toch was er op allerlei fronten strijd. In de eerste plaats heeft hij strijd moeten voeren binnen de kerkenraad in Baarn. Daarnaast was er strijd met het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond. Vooral de voorzitter, ds. Van Grieken, werd door ds. Kievit terechtgewezen. Ds. Kievit nam daarbij bepaald geen blad voor de mond. Eerlijk en duidelijk gaf hij zijn mening. Tenslotte was er een strijd in het geheel van de Hervormde Kerk. In de dertiger jaren keerde Kievit, samen met prof. H. Visscher, zich tegen allerlei voorstellen voor kerkherstel en kerkopbouw in de Hervormde Kerk. Daarover stonden uiterst felle stukken in het *Gereformeerd Weekblad*. Vanaf 1931 tot 1950 was hij verbonden aan dit blad. De bazuin van het *Gereformeerd Weekblad* gaf een helder gereformeerd geluid.

Theoloog

Het *Gereformeerd Weekblad* bevat vele artikelen en meditaties van ds. Kievit. Vooral in zijn artikelen laat Kievit zich kennen als een gefundeerd en gereformeerd theoloog. Over allerlei onderwerpen heeft hij geschreven. Heel belangrijk in de jaren dertig was de verbondsleer. Ook ds. Kersten heeft daar in die tijd veel over geschreven. Globaal waren er onder de gereformeerden in die tijd twee opvattingen. Er was de opvatting van dr. J.G. Woelderink, vele Chr. Gereformeerden, prof. Heijns en anderen, die de band tussen verkiezing en genadeverbond losmaakten. Anderen legden juist sterk de nadruk op deze band. Ds. G.H. Kersten heeft keer op keer, met vele oudvaders als getuigen, in *De Saambinder* met kracht de directe band tussen verkiezing en verbond verdedigd. In deze polemiek stond ds. Kievit geheel aan de zijde van de oudvaders. Ook voor hem is er een onlosmakelijke band tussen de uitverkiezing en het verbond der genade. In een artikelenserie over tweeërlei kinderen des Verbonds heeft ds. Kievit dit aan de hand van de Schrift, de belijdenis en de gereformeerde theologie duidelijk bewezen. Later zijn de artikelen van ds. Kievit in boekvorm gebundeld. Ds. Kersten schreef over dit boekje van Kievit zeer waardeerend. Ook vandaag de dag is het nog zeer de moeite waard om gelezen te worden. Als theoloog heeft ds. Kievit de strijd bepaald niet geschuwd. Zeker tegenover iemand als dr. Woelderink heeft hij duidelijke taal gesproken. Het was voor hem zelfs de vraag of dr. Woelderink wel kennis had aan het ware leven der genade. Iets was hij ook ondubbelzinnig uitsprak. Van het bekende boek van Woelderink over *Het doopsformulier* (dat in 1981 zelfs nog een herdruk beleefde!) laat hij niet veel heel. Woelderink liet zich er op voorstaan dat hij geheel schreef en dacht in lijn met Calvijn. Daartegenover stelde ds. Kievit dat dr. Woelderink 'bewijst Calvijn zelfs in de verte niet te kennen'. De polemiek tussen de hervormde predikanten was bepaald niet zachtzinnig! Hert ging ook echt om heel belangrijke zaken.

Prediking

Ds. Kievit was vooral dienaar des Woords. Zijn prediking heeft grote

zeggingskracht gehad. 'Sterk drong ds. Kievit in zijn prediking en pastoraat aan op de bevindelijke kennis van de Middelaar'. In een van zijn preken (later meditaties in het GW) zegt hij het volgende: 'Lezer, hebt ge Hem ooit beleden voor het aangezicht Gods? Zijt ge in het geloof op Hem neergezonken; ontdaan van alle eigenwaan en eigenwaarde? Onze zonde maakt ons het voorwerp van Gods toorn, reeds van het uur van onze ontvangenis af. Alleen in Hem is vrede met God te verkrijgen. Dwaal hierin niet, want het geldt de zaligheid van uw ziel'. Zeer sterk laat hij in zijn prediking het werk van een Drie-enig God in het hart van verloren zondaren uitkomen. De enige rustgrond voor een ontwaakte zondaar ligt in Christus. Ds. Kievit pleisterde niet met loze kalk. 'Ach wat wordt er veel gepreekt en gesproken over Hem zonder hem te zien'. Zijn ernstige klacht is dat er 'weinig levende Christusverkondiging is in onze dagen. Men meent dat vele woorden over de ellende en een enkele opmerking over Christus genoeg is. Maar hoe Hij de verlorene redt wordt weinig vernomen en nog minder hoe de geredde leeft uit Christus'. Ds. Kievit had ook een scherp oog voor geloofsworsteling van Gods kinderen. 'O, wat kan een oprechte ziel gekweld en gefolterd worden door de vraag of er wel ooit een goed werk door de Heere is begonnen; of hij zelf maar niet aan het werk getogen is... Dat de grote Boaz die dorsvloer doorzuivert, hen ontdekt, ontleedt. Hij is de getrouwe en waarachtige Getuige. Hij spaart niet om te sparen en doorwondt om te bewaren'.

Waardering

De heer Hille schreef een mooi boek over ds. I. Kievit. Deze predikant heeft een belangrijke plaats ingenomen in het kerkelijk leven tijdens de jaren 30 van de vorige eeuw. De gereformeerde theologie was hem lief. Overigens had hij een duidelijke eigen mening. Hij was het bijvoorbeeld oneens met de opvattingen in de SGP-kring over de vrijheid van godsdienst. Ook wees hij de gedachte van de hand dat iemand belijdenis doet van de waarheid en niet meer. Dat vond hij strijdig met art. 61 van de DKO. Er zijn nog wel meer zaken waar hij duidelijk een eigen mening had. Hille geeft in

ieder geval een boeiend portret van deze markante predikant die met zegen heeft mogen arbeiden. Ook vandaag de dag zijn de preken en meditatiebundels van zijn hand nog voluit de moeite van het lezen en overdenken waard.

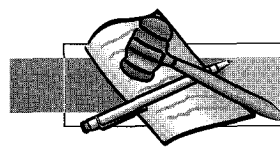
Eén ding zou ik echter wel willen opmerken bij dit boek van de heer Hille. Het zou fijn zijn als de schrijver zich hier en daar wat kritischer had opgesteld. De suggestie dat Kievit het boekje *Tweeërlei kinderen des verbonds* in de naoorlogse situatie 'geheel anders opgezet zou hebben' (pag. 202) had krachtiger weerproken kunnen worden. De gedach-

te dat er na 1945 een brug zou zijn geslagen 'tussen Kievit en Woelderink' (pag. 169) lijkt mij ook voor tegenspraak vatbaar. Dat geldt trouwens voor nog wel enkele uitspraken hier en daar in dit boek. Dit echter neemt niet weg dat we hier een mooi en leerzaam boek hebben. Graag willen we het ter lezing aanbevelen.

N.a.v. H. Hille, 'De tijd is kostbaar; ds. Izaak Kievit (1887-1954)'. Uitgave De Groot Goudriaan. ISBN 90 6140 810 5.

Amersfoort,

ds. W. Visscher.

Kerknieuws

Bedankt:

voor Genemuiden: ds. M. Karens te Werkendam;
voor Kampen en voor Ridderkerk-Slikkerveer: ds. P. Mulder te Dordrecht.

CLASSIS GOUDA

In de vergadering van de classis Gouda van 20 juni 2003 is ds. E. Hakvoort per 1 september a.s. beroepbaar gesteld binnen het verband van onze Gereformeerde Gemeenten.

De Koning van de Kerk geve hem de genade om te dienen tot Gods eer, tot stichting van de gemeenten en tot zaligheid van zondaren.

Namens de classis,
P. Verweij, scriba

PASTORIE

Na zes chemokuren kregen we een teleurstellende uitslag. In plaats dat de tumoren kleiner waren geworden zijn zij iets gegroeid.

Nog een ander soort van chemokuren kunnen zij mij geven. Maar ik moet daarmee niet te lang wachten. Elk ogenblik kan de ziekte zo ver komen dat het niet meer kan. Toch heb ik besloten om eerst een maand te wachten om wat tot mijzelf te komen van de vorige chemokuren.

Ik heb in deze weg rust in God door de Heere Jezus Christus. Het gehele raadsplan van God om zondaren zalig te maken is uit liefde voortgekomen.

Het is deze liefde waardoor de Zoon van God mens is willen worden om onze oudste Broeder te zijn. Door deze liefde begeerde Hij ook te lijden en te sterven om zichzelf te offeren voor de zonde. Het is deze liefde waardoor Hij hen allen wederbaart en het dierbaar geloof komt te geven. Deze liefde van God verandert nooit. Van deze liefde zeggen we met de bruid uit het

Hooglied: "Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem te enen male verachten."

Deze liefde is zo groot en rijk dat hemel en aarde te samen niets zijn vergeleken bij deze liefde.

Daarom hebben we ook goede moed. Ofschoon het lichaam wordt afgebroken en ik alles moet leren los te laten. Het rijkste en grootste houd ik altijd over, namelijk de liefde waarmee God mij bemint.

Wees verder allen hartelijk gegroet en Gode bevolen.

Ds. F. Harinck

ZGG

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Oostkapelle en het Deputaatschap voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten nodigen u hierbij uit tot het bijwonen van de kerkdienst, waarin de fam. J.M.I. Wisse zal worden uitgezonden naar Ecuador. De heer Wisse hoopt in Ecuador te gaan werken als administratief coördinator.

De uitzending zal plaatsvinden op D.V. donderdag 17 juli 2003 in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Noordweg 34 te Oostkapelle, aanvang 19.30 uur. Ds. A.B. van der Heiden hoopt in deze dienst voor te gaan en de uitzending zal worden verricht door ds. J. Driessen, secretaris Ecuador van het Deputaatschap voor de Zending.

Na de dienst is er gelegenheid om afscheid te nemen van de heer en mevrouw Wisse. Op D.V. 19 augustus 2003 hopen zij met hun kinderen naar Ecuador te vertrekken. Daar zullen zij de eerste maanden in de hoofdstad Quito verblijven voor taal- en cultuurstudie. Daarna hoopt het gezin zich te vestigen in Guayaquil, de grootste stad van het land. ZGG verricht al enkele jaren zendingsarbeid in een van de armere wij-

ken van deze stad, waar inmiddels ook een kleine gemeente is ontstaan.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Oostkapelle, J. Zwemer, scriba

Namens het Deputaatschap voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten, Ds. W. Harinck, secretaris

EXTRA DIENSTEN VOOR VAKANTIEGASTEN

De kerkenraad van Aagtekerke heeft besloten om in het vakantie-seizoen op zondagmorgen een extra dienst te beleggen. Deze dienst wordt speciaal belegd voor de vakantiegasten.

De volgende diensten zullen D.V. gehouden worden:

zondag 6 juli, 11.00 uur Ds. C.J. Meeuse;
zondag 13 juli, 11.00 uur Ds. C.J. Meeuse;
zondag 20 juli, 11.00 uur Ds. C. Neele;
zondag 27 juli, 11.00 uur Ds. C. Neele;
zondag 3 augustus, 11.00 uur Ds. C. Neele.
Op bovenstaande data begint de morgen-
dienst voor de eigen gemeente om 8.45
uur.

DOVENDIENST TE CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Ds. G.J. van Aalst hoopt D.V. zaterdag 5
juli voor te gaan in een aangepaste kerk-
dienst voor doven en slechthorenden. De
dienst wordt gehouden in het kerkgebouw
van de Gereformeerde Gemeente, Door-
manstraat 12 en vangt aan om 15.00 uur.
Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

ds. Driessen; Dordrecht 10.00 uur (H.D.) en
17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en
19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en
18.30 uur leesdienst; Enkhuizen 10.00 uur
(H.A.) en 16.00 uur ds. Boogaard; Ermelo
9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden
9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30
uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Moens en 14.00
uur leesdienst; Goudswaard 14.30 uur ds. Van
Krimpen; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur
leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en
18.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en
15.30 uur ds. Van der Net; Hardinxveld-
Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J.
Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en
15.30 uur ds. Verweij; Hilversum 10.00 en
16.00 uur ds. Kleppe; Hoogeveen 9.30 en
15.00 uur stud. G. Pater; Houten 11.00 en
16.30 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00
uur ds. Clements; Kapelle-Biezelingse 9.30
uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00
uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en
17.00 uur ds. Mondria; Klaaswaal 9.30 en
18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00
en 19.00 uur ds. Mouw; Krabbendijke 9.30
en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen
a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Mijnders;
Leerdam 15.00 uur ds. Veenendaal; Lelystad
19.00 uur ds. Van der Net; Meliskerke 19.00
uur ds. A.B. van der Heiden; Middelburg-
Centrum 14.30 uur ds. Neele; Middelburg-
Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en
14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en
18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 uur
ds. Paul (H.D. (doventolk)); Nieuw
Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst;
Nieuwdorp 14.30 uur ds. Tanis; Nieuwerkerk
Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk
9.30 en 18.30 uur ds. Van Boven; Nisse 9.30
en 14.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 en
15.00 uur ds. Schot; Oostburg 10.00 en 15.30
uur ds. De Wit; Oosterend-Textel 11.15 en
16.30 uur ds. Van Dijk (in de Ned. Herv.
Kerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds.
A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en
18.30 uur ds. J. Karens; Opperdoes 18.30 uur
stud. Bakker; Oud Beijerland 9.30 en 18.00
uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30
uur ds. J. Karels; Oudemirdum 9.30 en 19.00
uur ds. Van Aalst; Poederoyen 14.30 uur ds. J.
de Pater; Poortugaal 14.30 uur ds. Tuinier;
Puttershoek 10.00 en 15.00 uur stud.
Terlouw; Rhenen 10.00 en 17.30 uur lees-
dienst; Ridderkerk 17.30 uur ds. Verweij;
Ridderkerk-Slikkerveer 17.00 uur ds.
Tuinier; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en
18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30
uur ds. Mol en 14.30 uur ds. Meeuse;
Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder
en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en
18.30 uur stud. De Heer; Rotterdam-
Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul;
Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds.
Baaijens; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur
ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuid 17.30 uur
stud. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 14.30
uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 9.30 en
18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst;
Scheveningen 10.00 en 17.00 uur leesdienst;
Sint Philipsland 15.00 uur ds. Brugge; Soest
19.15 uur ds. Sonneveld; Terneuzen 10.00 en

Berichten

ZOMERCONFERENTIE VOOR STUDENTEN

Voor aankondiging

Het Deputaatschap voor Studerenden van
de Gereformeerde Gemeenten belegt op
D.V. vrijdag 5 september en zaterdag 6
september 2003 een landelijke bijeen-
komst voor studenten. Het thema is dit jaar
gericht op ISRAËL.

De eerste lezing is getiteld:

**"ISRAËL EN DE CHRISTELIJKE
KERK, DE GESCHIEDENIS VAN EEN
BROEDERTWIST";**

de tweede lezing gaat in op:

"DE TOEKOMST VAN ISRAËL".

De conferentie vangt aan op vrijdagavond
om 18.30 uur en eindigt zaterdagmiddag
om 13.30 uur. Voorafgaand is er een bij-
eenkomst speciaal voor de eerstejaars stu-
denten op vrijdagmiddag om 15.30 uur. De
conferentie wordt gehouden in het Driestar
College te Gouda.

Nadere informatie volgt. Noteer alvast de
data!

OUDDORP

Het zendingswinkeltje te Ouddorp hoopt
de zomerverkoping te houden op D.V.
woensdag 2 juli 2003 in het Hervormd
Verenigingsgebouw Eben-Haëzer, Preek-
hillaan te Ouddorp.

Openingstijden van 9 tot 16.30 uur.

De winst is bestemd voor het werk van
Esther Klaassen in China.

Allen hartelijk welkom.

LUISTERLIJN

In verband met herstructurering van
Luisterlijn, zal de telefonische dienstverle-
ning in onze Gemeenten in de maanden
juli en augustus niet bereikbaar zijn.

Wie het nummer 0800-0222334 belt krijgt
een bericht te horen waar dit op wordt
gemeld en tevens hoe Luisterlijn per D.V. 1
september weer bereikbaar zal zijn.

Hulpvragers wordt geadviseerd contact op
te nemen met het pastoraat of een vertrou-
wenspersoon uit zijn/haar naaste omge-
ving.

Predikbeurten

ZONDAG 29 JUNI 2003

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en
14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00
uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en
16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort
9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn
10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem
10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld
9.30 en 18.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen
15.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur
(H.A.) en 19.00 uur ds. Golverdingen;

Borssele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. M.
Karens; Boskoop 9.30 uur leesdienst en
16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d
IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds.
Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en
17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-
Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft
10.00 uur ds. Tuinier; Den Helder 10.00 en
16.00 uur stud. Bakker; Deventer 18.30 uur
ds. Kattenberg; Dinteloord 10.00 en 18.30
uur ds. Gunst; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur

15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Veenendaal; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok en 14.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Gelder; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld.

DINSDAG 1 JULI 2003

Andijk 19.30 uur ds. L. Blok; Benthuizen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Delft 19.45 uur ds. Brugge; Ouddorp 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Soest 19.00 uur ds. W.J. Karels; Urk 19.30 uur ds. Van Boven.

WOENSDAG 2 JULI 2003

Aalst 19.30 uur ds. Sonneveld (voor Israël); Beekbergen 19.30 uur ds. Van Boven; Berkenwoude 19.30 uur ds. Schipper; Bodegraven 14.00 uur ds. Bac (huw. bev.); Dinteloord 19.30 uur ds. Tuinier; Enkhuizen 19.30 uur stud. Terlouw; Enschede 19.30 uur ds. Hakvoort; Goes 19.30 uur ds. M. Karens (voor de zending); Hilversum 19.45 uur ds. Clements; Hoofddorp 19.30 uur ds. Kleppe; Hoogeveen 19.30 uur ds. Vermeij; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Kortgene 19.30 uur ds. J. Karels; Kruiningen 19.30 uur stud. G. Beens; Lisse 19.45 uur stud. De Heer; Meeuwen 19.30 uur ds. Veenendaal; Mijdrecht 19.30 uur ds. Paul; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Van Aalst;; Ridderkerk 19.30 uur ds. Mouw; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Gunst; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Van Dieren; Sint Annaland 19.30 uur ds. Silfhout.

DONDERDAG 3 JULI 2003

Brakel 19.30 uur ds. Meeuse; Enter 19.30 uur ds. P. Mulder; Genemuiden 19.30 uur ds. Melis; Goudswaard 19.30 uur ds. Schot; Hoogvliet 19.45 uur ds. Kattenberg; Kampen 19.30 uur ds. Hoogerland; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. J. Karens; Leerdam 19.30 uur ds. Brugge; Puttershoek 19.30 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Tanis; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Van Gelder; Stolwijk 14.30 uur ds. Golverdingen (huw. bev.); Utrecht 20.00 uur ds. Hogchem.

ZATERDAG 5 JULI 2003

Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur ds. Van Aalst (dovendienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH,

gem. Alkmaar. Diensten zondag 29 juni om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur evangelist J. Krijgsman.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Bijbelcursussen elke dinsdag vanaf 18.30 uur.

Ook in de zomervakantie bent u hartelijk welkom in onze evangeliepost. Van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

'Ik zal mijn hand tot de kleinen wenden'.

Zach. 13 : 7b

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht geeft met ontroering kennis van het overlijden van haar oud-diaken de heer

J. VAN KRANENBURG

in de leeftijd van 73 jaar.

Van 14 november 1973 tot 25 januari 1998 (bijna 25 jaar) heeft hij de gemeente naar de liefde van zijn hart en de hem geschonken gaven in getrouwheid mogen dienen.

De Heere ondersteunde de achtergebleven familie in dit verlies en Hij heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad
W. de Olde, preses
R.H Maasse sr., scriba

In plaats van kaarten

Voor de vele bliken van meeleven die wij mochten ontvangen in verband met het overlijden en tijdens de begrafenis van onze geliefde zwager en oom

Willem Hage

(emeritus predikant der Gereformeerde Gemeenten)

zeggen wij u hartelijk dank.

Uit aller naam,
Familie den Heijer

Goes, juni 2003

 Harkes
Begrafenissen

Berkenbroek 7
2811 NZ Reeuwijk
tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

*Wij verzorgen
alleen begrafenissen*

**Collectebonnen
machinaal tellen?**
vraag demo en/of referentie
0548-515415

WONINGRUIL (niet vakantie) Wie wil mijn 3-kamer-huurwoning met zolder, bouwjaar 1994, in de omgeving van Barneveld, ruilen voor een woning in Scheveningen, Den Haag (Statenkwartier) of Loosduinen?
Tel. 0342-473743

Slechte akoestiek in uw kerk?

Griffioen Akoestische Systemen zorgen gegarandeerd voor een uitstekende akoestiek met galm in elke kerk. Hierdoor wordt de gemeentezang voller en sprankelender en het orgel krijgt meer draagkracht en breedte! Ook onder galerijen worden de akoestische omstandigheden drastisch verbeterd.

Bouwkundige voorzieningen overbodig. Geen invloed op het directe geluid van uw geluidsinstallatie

Voor vrijblijvende informatie:

Griffioen AKOESTISCHE SYSTEMEN

Staphorst,
Tel. 0511-444413, Fax 444108.

Christelijke begrafenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

VAN GELDER
electronica
SIEGELINGEN

Geluid zoals het hoort!

Professionele geluidsinstallaties
Professionele cd producties
Ringleiding/inbelsystemen

internet: www.vangelderelektronica.nl
email: vge@vangelderelektronica.nl
tel: 0592 415 509

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

**Stolk
orgels**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEKE

begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

EENVOUD,
NATUURLIJK

KROON
NATUURSTEEN

VLOEREN - TRAPPEN - GEVELS

Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk

Tel. +31(0)183-354225 • Fax +31(0)183-354375

www.kroonnatuursteen.nl • email: info@kroonnatuursteen.nl

openingstijden showroom: di-vr: 09.30-17.00 uur, za 09.30-15.00 uur

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
500 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

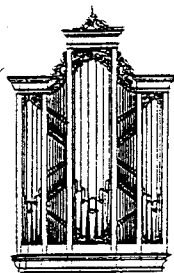
Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

SHG

Stichting Hulpverlening in Gezinnen
Uitgaande van de Ger. Gem in Ned.

Rijksgediplomeerde Kraamzorg

Wij verlenen graag hulp aan die gezinnen waar geen TV aanwezig is, en waar aan tafel gelezen wordt uit de Statenvertaling.

Om teleurstelling te voorkomen graag tijdig aanmelden, dagelijks bereikbaar.
tel. 033-2774547 of 0346-264595

Gezins-Bejaarden- en Ziekenzorg
TEL. SPREEKuur

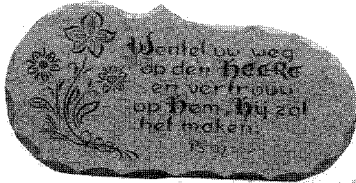
alle werkdagen van 8.30 - 10.30 uur
en vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur
Tel. 0166 - 652605

een informatiebrochure is gratis verkrijgbaar.

Heerlijk genieten op **Ameland/ Terschelling** of in **Bakkeveen** (in de Friese Wouden, 15 km van Drachten) t.h. keurige Chalets/Stacars, alle comfort. Huur niet duur! nog ruimte v.a. 15/8 t/m 15/11 U bent 'uit en thuis' in een carv. van v.d. Sluis, reserveer nu alvast! 0512-516096

De Houtense houtsnijderij

Prachtige handgemaakte teksten
en naamborden

Heeft u zelf een idee of ontwerp, onder het genot van een kopje koffie kijken wij samen wat de mogelijkheden zijn.

Bel voor een afspraak of geef uw bestelling op bij

De Houtense houtsnijderij

Stationstr. 48 2991 KZ Houten
tel. (030) 628 0111 of fax (030) 628 2111

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3 slk., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 slk., douche. Bel voor de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing',
Bijenkorfweg 6, Oosterend.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens
Zandee & de Kuijper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrierrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Begrafenisverzorging Kina
Begrafenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta, Canada**,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

De zorg achter de schermen

als **Afdelingscoördinator m/v**

Dienstverband

32 tot 36 uur per week op een psychogeriatrische afdeling van 30 bewoners

Wat verwachten we van jou?

Je coördineert de zorg en geeft leiding aan de dagelijkse gang van zaken op een afdeling. Je stuurt het afdelingsteam aan, zowel zorginhoudelijk als organisatorisch. Je geeft leiding aan het multidisciplinair overleg en de werkbesprekingen. Je bent verantwoordelijk voor de begeleiding van leerlingen en je voert functioneringsgesprekken. Je onderhoudt contacten met bewoners en familie.

Functie-eisen

Je bent gemotiveerd voor de geriatric en hebt een mentaliteit om de kwaliteit van zorg te verbeteren. Je bent Verpleegkundige, Verzorgende-IG of Ziekenverzorgende met minimaal 2 jaar relevante (leidinggevende) werkervaring. Als verpleegkundige ben je in staat diensten te vervullen als daghoofd.

Wat kan je van ons verwachten?

Een pittige en uitdagende baan in een open organisatie, met aandacht voor elkaar en een goede werksfeer. Meerdere malen per jaar volg je met het team opleidingen en bijscholing. Je hebt de beschikking over vernieuwende en eigentijdse faciliteiten. We werken in woon- en leefgroepen van 7 of 8 bewoners en met eerst verantwoordelijk verzorgenden. Je ontvangt de mogelijkheid een passende vervolgopleiding te volgen.

Solliciteren

Stuur een brief naar de heer C.J. van der Lee, Hoofd Personeelszaken.
E-mailen kan ook: lee.c@salem.nl. Voor meer informatie over deze functie of andere mogelijkheden kan je contact opnemen met de heer A.W. Verhoef, Adjunct-directeur Zorg. Ook onze website biedt veel informatie.

*"Er is saamhorigheid, dat werkt
prettig en komt ook onze
bewoners ten goede"*

Verpleeghuis Salem biedt haar 150 bewoners een thuis waar volop ruimte is voor zorg, persoonlijke aandacht en levensbeschouwing. De cliënten, voornamelijk ouderen, zijn allen afkomstig uit de Gereformeerde Gezindte, evenals de medewerkers. Onze medewerkers geven van harte inhoud aan de identiteit in een sfeer van respect en liefde.

In het moderne en stervormige gebouw bevinden zich twee somatische en drie psychogeriatrische afdelingen die uitkijken op de royale tuin. In 2004 zal een extra nieuw te bouwen afdeling worden gerealiseerd. Naast een hoge kwaliteit van zorgverlening op maat, draagt ook de huiselijke en gezellige sfeer binnen Salem bij aan het welzijn van zowel bewoners als personeel.

Werken bij Salem betekent profijt hebben van een lange termijnvisie. Deze uit zich onder andere in zorgvernieuwingstrajecten, opleidingsmogelijkheden binnen alle sectoren en een sociaal beleid.

Is jouw grootste zorg de onze?
Dan willen we je graag houden.

Vlietlaan 2 • 2986 AZ Ridderkerk

T (0180) 452 152
F (0180) 452 158
E verpleeghuis@salem.nl
I www.salem.nl